

Valsts augu
aizsardzības dienests

AUGU KARANTĪNA

ATSKATS 2018.GADĀ

***GUNITA ŠĶUPELE
AUGU KARANTĪNAS DEPARTAMENTS
RĪGA
08.02.2019.***

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu karantīna 2018.gads skaitļos

- Izsniegti fitosanitārie sertifikāti – **23572**
- Fitosanitārie sertifikāti izsniegti **307** firmai
- Eksportēts uz **126** valstīm

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu karantīna **2018.gads skaitļos**

Eksportētāju valstu TOP 3:

- Krievija
- Ķīna
- Japāna

Eksportētās produkcijas TOP 3:

- Koki (kokmateriāli)
- Kūdra
- Graudi, graudu produkti

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu karantīna **2018.gads skaitļos**

- Valsts uzraudzība pār fitosanitāro stāvokli Latvijā:
 - **9832** pārbaudes
 - **5705** paraugi

Valsts augu
aizsardzības dienests

2018. gadā konstatētie augu karantīnas organismi Latvijā

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu karantīna 2018.gads skaitļos

Konstatēti **6** karantīnas
organismi

Valsts augu
aizsardzības dienests

Erwinia amylovora

- ✓ *E. amylovora* konstatēta 22 paraugos – ābeles, bumbieres;
- ✓ 12 piemājas dārzi;
- ✓ 2 ražojošie dārzi;
- ✓ 2 komercdārzi.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Globodera rostochiensis

- ✓ *G.rostochiensis* konstatēta 13 augsnes paraugos un 1 Latvijas izcelsmes kartupeļu paraugā paredzētam uz eksportu (augšnes saslaukas);
- ✓ 8 saimniecības:
sēkludzēšanas un pārtikas
kartupeļu saimniecības, perēkļi;

Valsts augu
aizsardzības dienests

Ditylenchus destructor

- ✓ *Ditylenchus destructor* ir konstatēts 14 kartupeļu paraugos;
- ✓ 14 pārtikas kartupeļu saimniecības.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Clavibacter michiganensis *spp. sepedonicus*

Clavibacter michiganensis *spp. sepedonicus* konstatēts 8
pārtikas kartupeļu paraugos → **testēšana turpinās.**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Clavibacter michiganensis* spp. *michiganensis

- ✓ *Clavibacter michiganensis*
spp. michiganensis
konstatēts 1 tomātu
paraugā;
- ✓ Ražojošie stādījumi.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Mycosphaerella pini

- ✓ *M.pini* konstatēta 6 paraugos;
- ✓ 1 stādaudzētava – duglāzijas;
- ✓ Dendroloģiskais dārzs,
stādaudzētavas apstādījumi –
priedes.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Mycosphaerella dearnessii

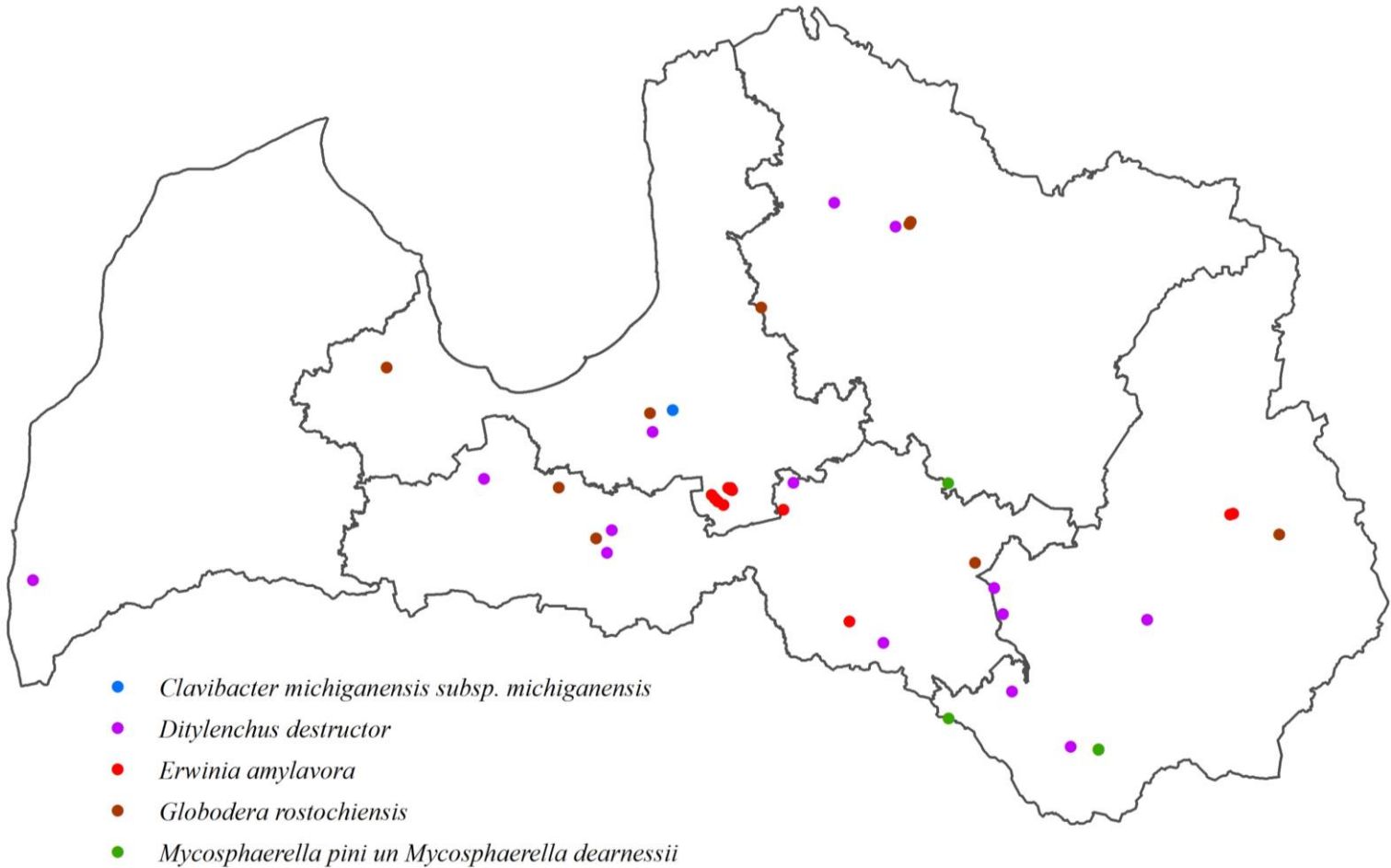
- ✓ *M. dearnessii* konstatēta 4 paraugos;
- ✓ Dendroloģiskais dārzs, stādaudzētavas apstādījumi – priedes.

Valsts augu
aizsardzības dienests

2018.gadā konstatēto augu karantīnas organismu izplatības karte

Valsts augu
aizsardzības dienests

Pārbaudes tirgos, gadatirgos, tirdzniecības centros

- Veiktas **285** pārbaudes
- Kopā par AK normatīvo aktu prasību neievērošanu administratīvi sodītas 18 personas (t. sk., 3 personas - Augi tiek tirgoti ar nederīgu, neatbilstošu augu pasi vai bez tās)

Valsts augu
aizsardzības dienests

Erwinia amylovora

- ✓ 1 tirdzniecības vieta – Polijas izcelsmes ābeles.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Phytophthora ramorum

- ✓ *Phytophthora ramorum* ir konstatēta 5 paraugos;
- ✓ Dārzkopības centri –
Nīderlandes izcelsmes
rododendri.

Valsts augu
aizsardzības dienests

AUGU KARANTĪNA

2019.gads

Izmaiņas augu veselības sistēmā

No 2019.gada 14.decembra spēkā stājas Augu veselības regulas [2016/2031](#) prasības:

-Īpaša uzmanība tiek pievērsta augu un augu produktu importam no trešajām valstīm, lai novērstu jaunu kaitīgo organismu iekļūšanu ES teritorijā:

- Uzsvars tiek likt uz piesardzības pasākumiem – izveidots saraksts ar augsta riska augiem/augu produktiem, kuru ievēšanai, līdz riska izvērtēšanai, noteikts pagaidu aizliegums
- Gandrīz visu augu ievēšanai no trešām valstīm ES vajadzēs fitosanitāro sertifikātu

-Stingrāka augu pasu sistēma -

- Augu pases nepieciešamas visiem stādīšanai paredzētiem augiem (arī sēklām) (nevajadzēs, ja pārdos tieši gala lietotājam)
- Atpazīstamākas augu pases – vienota forma ar noteiktu informāciju
- Lielāka atbildība audzētājiem/ražotājiem par izaudzēto materiālu

Valsts augu
aizsardzības dienests

AUGU KARANTĪNA **2019.gads**

Darbs EK organizētās darba grupās
sekundāro tiesību aktu izstrādei:

- Prioritārie organismi
- Augsta riska augi / augu produkti
- Augi / augu produkti, kuru ieviešanai no trešām valstīm nevajadzēs fitosanitāro sertifikātu
- materiāla zinātniskiem nolūkiem ieviešanai un pārvietošanai

Valsts augu
aizsardzības dienests

AUGU KARANTĪNA

2019.gads

Jaunās tehnoloģijas Augu karantīnas jomā

•Mobilās aplikācijas:

- Karantīnas organismu monitoringam mežā
- Ar latvāni invadēto teritoriju uzmērīšana

•Elektroniska pieteikšanās fitosanitāro sertifikātu (FS) saņemšanai un pārbaudēm pirms FS saņemšanas

•ERAF projekta ietvaros izstrādājam:

- Iesnieguma iesniegšana reģistrācijai 'FITO' reģistrā
- Ikgadējās fitosanitārās deklarācijas iesniegšana
- Pārbaudes akti par veicamajām pārbaudēm stādaudzētavās, koksnes iepakojamā materiāla ražotājiem

Valsts augu
aizsardzības dienests

Xylella fastidiosa

**`drauds`
augiem, kas
`iekaro` Eiropu**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Xylella fastidiosa

- Bīstama bakteriāla slimība, kuru pārnēsā vektori, kas barojas ar augu sulu (cikādes u.c.)
- Baktērijas nosprosto koksnes vadaudus, kas kavē auga attīstību, izraisa lapu vīšanu, koka vainaga atmiršanu un bojāeju

Valsts augu
aizsardzības dienests

Xylella fastidiosa

- Kā saimniekaugi var būt ap 300 dažādas augu sugas - vīnogulāji, citrusaugi, mandeles, **persiki**, kafija, olīvkoki, oleandri, **kļavas, ozoli, plūmes, ķirši, gobas, vīksnas** u.c. (arī daudzi savvaļā, dārzos, parkos sastopamie augi)
- Pēc EFSA's veiktā izvērtējuma var ieviesties arī ES ziemeļu daļā

Valsts augu
aizsardzības dienests

Izstrādāti normatīvie akti

2018. gada 16. oktobra **Ministru kabineta noteikumi Nr. 640**

«Fitosanitārie pasākumi un to piemērošanas kārtība augu un augu produktu aizsardzībai pret *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)»

Valsts augu
aizsardzības dienests

Xylella fastidiosa

Turpinās izplatība Eiropas Savienībā

- 2017-2018.gadā arī Spānijas kontinentālajā daļā (Alikante un Madrides reģionā) - mandelēm, saldajiem ķiršiem un dažādiem dekoratīviem augiem
- 2018.gads – Beļģija, tirdzniecības vietā – stādos no Spānijas
- 2019.gads – Portugāle – lavandām (Santo Inácio zooloģiskajā dārzā)

Valsts augu
aizsardzības dienests

Paldies par uzmanību!